

ಭೂಗೋಳ ವಿಜ್ಞಾನ

ಅಧ್ಯಾಯ-1.

ಭಾರತ ಸ್ಥಾನ ಮತ್ತು ವಿಸ್ತೀರ್ಣ

I ಖಾಲಿ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ತ ಉತ್ತರಗಳಿಂದ ಭರ್ತಿಮಾಡಿ

1. ಭಾರತವು ಒಟ್ಟು ವಿಸ್ತೀರ್ಣ 32,87,263 ಚದರ ಕಿ.ಮೀ.
2. ಭಾರತದ ದಕ್ಷಿಣದ ತುದಿಯಲ್ಲಿರುವ ದೇಶ ಶ್ರೀಲಂಕಾ
3. ಭಾರತದ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ 23 1/2⁰ ಉತ್ತರ ಅಕ್ಷಾಂಶ ಹಾದು ಹೋಗಿದೆ
4. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ತೆಲಂಗಾಣವು ಹೊಸ ರಾಜ್ಯವಾಗಿದೆ

II ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ

1. ಭಾರತದ ಅಕ್ಷಾಂಶ ಮತ್ತು ರೇಖಾಂಶಿಯ ವಿಸ್ತರಣೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿ
8⁰.4' ರಿಂದ 37⁰.6' ಉತ್ತರ ಅಕ್ಷಾಂಶ ಹಾಗೂ 68⁰.7' ರಿಂದ 97⁰.25' ಪೂರ್ವ ರೇಖಾಂಶದವರೆಗೆ ಭಾರತವು ವಿಸ್ತರಿಸಿದೆ
2. ಭಾರತದ ಭೂರಾಶಿಯ ದಕ್ಷಿಣ ತುದಿ ಯಾವುದು?
ಇಂದಿರಾ ಪಾಯಿಂಟ್
3. ಭಾರತದ ವಾಯುವ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ನೆರೆಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ
ಪಾಕಿಸ್ತಾನ ಮತ್ತು ಆಫಘಾನಿಸ್ತಾನ
4. ಭಾರತದ ಮೇರೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ
ಭಾರತದ ಭೂ ಮೇರೆಯು 15200 ಕಿ.ಮೀಗಳಾಗಿದ್ದು ವಿವಿಧ ದೇಶಗಳು ಹಾಗೂ ಹಿಮಾಲಯ ಪರ್ವತದಿಂದ ಆವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ
ಭಾರತದ ಜಲಮೇರೆಯು 6100 ಕಿ.ಮೀಗಳಷ್ಟು ಉದ್ದವಾಗಿದ್ದು ಅರಬ್ಬೀ ಸಮುದ್ರ, ಬಂಗಾಳ ಕೊಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರದಿಂದ ಆವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ, ಅಂಡಮಾನ್ ನಿಕೋಬಾರ್ ಲಕ್ಷದ್ವೀಪದ ಜಲಗಡಿಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿದರೆ ಭಾರತದ ಜಲಗಡಿಯು 7516.5 ಕಿ.ಮೀಗಳಷ್ಟಾಗುತ್ತದೆ

ಅಧ್ಯಾಯ-2.

ಭಾರತದ ಮೇಲ್ಮೈ ಲಕ್ಷಣಗಳು

I ಖಾಲಿ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ತ ಉತ್ತರಗಳಿಂದ ಭರ್ತಿಮಾಡಿ

1. ಮಹಾ ಹಿಮಾಲಯದ ಸರಣಿಗಳನ್ನು ಹಿಮಾದ್ರಿ ಎಂತಲೂ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ
2. ಒಳ ಹಿಮಾಲಯಗಳನ್ನು ಹಿಮಾಚಲ್ ಎಂತಲೂ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ
3. ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅಣೈಮುಡಿ ಅತಿ ಎತ್ತರದ ಶಿಖರ
4. ಪೂರ್ವಘಟ್ಟಗಳು ಪಶ್ಚಿಮಘಟ್ಟಗಳನ್ನು ನೀಲಗಿರಿ ಬೆಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಧಿಸುತ್ತವೆ
5. ಉತ್ತರ ಮಹಾ ಮೈದಾನವು ಮೆಕ್ಕಲು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆ

II ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ

1. ಹಿಮಾಲಯದ ಪಾದಬೆಟ್ಟಗಳ ಮತ್ತೊಂದು ಹೆಸರು ಯಾವುದು?
ಹಿಮಾಲಯದ ಪಾದಬೆಟ್ಟಗಳ ಮತ್ತೊಂದು ಹೆಸರು ಶಿವಾಲಿಕ್ ಶ್ರೇಣಿಗಳು
2. ಭಾರತದ ಭೂ ಸ್ವರೂಪ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಇತ್ತೀಚಿನ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿತವಾಗಿದೆ?
ಶಿವಾಲಿಕ್ ಶ್ರೇಣಿಗಳು

3. ಡೂನ್‌ಗಳೆಂದರೆನು?

ಶಿವಾಲಿಕ್ ಶ್ರೇಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಸಮತಟ್ಟಾದ ಕಿರಿದಾದ ಮೈದಾನಗಳೇ ಡೂನ್‌ಗಳು

4. ಡೂನ್‌ಗಳು ಎಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವುದು?

ಶಿವಾಲಿಕ್ ಶ್ರೇಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಡೂನ್‌ಗಳು ಕಂಡು ಬರುವುದು

5. ಡೂನ್‌ಗಳಿಗೊಂದು ಉದಾಹರಣೆ ನೀಡಿರಿ

ಡೆಹರಾಡೂನ್

6. ಭಾರತದ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಪರ್ವತ ಶಿಖರ ಯಾವುದು?

ಮೌಂಟ್ ಗಾಡ್ವಿನ್ ಆಸ್ಪಿನ್ / ಕೆ 2

7. ಭೂ ಇತಿಹಾಸದ ಪ್ರಕಾರ ಭಾರತದ ಅತಿ ಪುರಾತನವಾದ ಪ್ರದೇಶ ಯಾವುದು?

ಪರ್ಯಾಯ ಪ್ರಸ್ಥಭೂಮಿ

8. ಪಶ್ಚಿಮ ಕರಾವಳಿಗೆ ವಿವಿಧ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿರುವ ಹೆಸರುಗಳು ಯಾವುವು?

ಮಲಬಾರ್ (ಕೇರಳ), ಕೆನರಾ (ಕರ್ನಾಟಕ), ಕೊಂಕಣ (ಗೋವಾ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ)

9. ಪೂರ್ವ ಕರಾವಳಿಗೆ ವಿವಿಧ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿರುವ ಹೆಸರುಗಳು ಯಾವುವು?

ಕೊರಮಂಡಲ (ತಮಿಳುನಾಡು), ಉತ್ತಲ (ಓರಿಸ್ಸಾ, ಬಂಗಾಳ).

III ಎರಡು ಅಂಕದ ಪ್ರಶೋತ್ತರಗಳು

1. ಭಾರತದ ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ವಿಭಾಗಗಳಾವುವು?

- ಉತ್ತರದ ಪರ್ವತಗಳು
- ಉತ್ತರದ ಮಹಾ ಮೈದಾನ
- ಪರ್ಯಾಯ ಪ್ರಸ್ಥಭೂಮಿ
- ಕರಾವಳಿ ಮೈದಾನಗಳು ಹಾಗೂ ದ್ವೀಪಗಳು

2. ಉತ್ತರದ ಮೈದಾನಗಳು ಹೇಗೆ ರಚನೆಯಾಗಿವೆ?

ಉತ್ತರದ ಮೈದಾನವು ನದಿಗಳು ಹೊತ್ತು ತಂದು ಹಾಕಿದ ಮೆಕ್ಕಲು ಮಣ್ಣಿನ ಸಂಚಯನದಿಂದ ರಚನೆಯಾಗಿವೆ

3. ಶಿವಾಲಿಕ್ ಶ್ರೇಣಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ

ಹಿಮಾಲಯದ ಪಾದಬೆಟ್ಟಗಳ ಮತ್ತೊಂದು ಹೆಸರು ಶಿವಾಲಿಕ್ ಶ್ರೇಣಿಗಳು. ಭಾರತದ ಭೂ ಸ್ವರೂಪದ

ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಇವು ಇತ್ತೀಚಿನ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿತವಾಗಿದೆ. ಶಿವಾಲಿಕ್ ಶ್ರೇಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ

ಸಮತಟ್ಟಾದ ತಳವುಳ್ಳ ಕಣಿವೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಇವುಗಳನ್ನು ಡೂನ್‌ಗಳೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇವು ಜಮ್ಮು ಕಾಶ್ಮೀರದಿಂದ ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶದವರೆಗೆ ಹಬ್ಬಿವೆ

4. ಪೂರ್ವ ಹಾಗೂ ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ

ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳು	ಪೂರ್ವ ಘಟ್ಟಗಳು
<ul style="list-style-type: none">• ಇವು ಎತ್ತರವಾಗಿವೆ• ನದಿಗಳ ಉಗಮ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ• ಇವು ನಿರಂತರವಾಗಿವೆ• ಗಿರಿಧಾಮಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ	<ul style="list-style-type: none">• ಇವು ಎತ್ತರವಾಗಿಲ್ಲ• ನದಿ ಮುಖಜಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ• ಇವು ನಿರಂತರವಾಗಿಲ್ಲ• ಗಿರಿಧಾಮಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲ

5. ಪರ್ಯಾಯ ಪ್ರಸ್ಥಭೂಮಿಯ ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ

- ಅಪಾರ ಖನಿಜ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿವೆ
- ಜಲಪಾತಗಳಿಂದಾಗಿ ಜಲವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ
- ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಅನೇಕ ನದಿಗಳ ಉಗಮ ಸ್ಥಾನವಾಗಿದೆ
- ಕಪ್ಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಕೃಷಿಗೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ

6. ಉತ್ತರದ ಪರ್ವತಗಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿ

- ಇದು ಖನಿಜ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಆಗರವಾಗಿದೆ
- ಅನೇಕ ನದಿಗಳ ಜನ್ಮಸ್ಥಳವಾಗಿದೆ
- ಸೈಬೀರಿಯಾದಿಂದ ಬೀಸಿ ಬರುವ ಶೀತಮಾರುತಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡಿದೆ
- ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದಿದೆ

7. ಉತ್ತರದ ಮೈದಾನಗಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿ

- ಫಲವತ್ತಾದ ಮೆಕ್ಕಲು ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಕೃಷಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ
- ಸಮತಟ್ಟಾದ ಭೂಮಿಯು ಸಾರಿಗೆ-ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ
- ನಗರೀಕರಣ ಕೈಗಾರಿಕೀಕರಣಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ
- ಪವಿತ್ರಯಾತ್ರ ಸ್ಥಳಗಳಿಂದಾಗಿ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮವು ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹೊಂದಿದೆ

8. ಕರಾವಳಿ ಮೈದಾನದ ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ

- ಇಲ್ಲಿನ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಬಂದರುಗಳು ವಿದೇಶಿ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ
- ಉಪ್ಪಿನ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ
- ಮೀನುಗಾರಿಕೆಗೆ ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ
- ಇಲ್ಲಿನ ಬೀಚ್‌ಗಳು ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ.

ಅಧ್ಯಾಯ-3

ಭಾರತದ ವಾಯುಗುಣ

I ಖಾಲಿ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ತ ಉತ್ತರಗಳಿಂದ ಭರ್ತಿಮಾಡಿ

1. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಉಷ್ಣವಲಯದ ಮಾನ್ಸೂನ್ ವಿಧದ ವಾಯುಗುಣವಿದೆ
2. ಬೇಸಿಗೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಉಷ್ಣಾಂಶ ದಾಖಲಾಗಲು ಕಾರಣ ಉತ್ತರಾರ್ಧಗೋಳದ ಮೇಲೆ ಸೂರ್ಯನ ಕಿರಣಗಳು ಲಂಬವಾಗಿ ಬೀಳುವುದರಿಂದ
3. ಬೇಸಿಗೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಉಷ್ಣಾಂಶ ದಾಖಲಾಗಲು ಕಾರಣ ದೀರ್ಘ ಹಗಲು ಹಾಗೂ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ದೂರ ಇರುವುದರಿಂದ
4. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಉಷ್ಣಾಂಶ ದಾಖಲಾಗಿರುವ ಪ್ರದೇಶ ಗಂಗಾನಗರ
5. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಎಪ್ರಿಲ್-ಮೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬೀಳಲು ಕಾರಣ ಸ್ಥಳೀಯ ಉಷ್ಣಾಂಶ ಮತ್ತು ಪ್ರಚಲನ ಪ್ರವಾಹ
6. ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಎಪ್ರಿಲ್-ಮೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಬೀಳುವ ಮಳೆಯ ಹೆಸರು ಮಾವಿನ ಹೋಯ್ಲು ಹಾಗೂ ಕಾಫೀ ತುಂತುರು
7. ಬಂಗಾಳದಲ್ಲಿ ಎಪ್ರಿಲ್-ಮೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಬೀಳುವ ಮಳೆಯ ಹೆಸರು ಕಾಲ ಬೈಸಾಕಿ
8. ತಮಿಳುನಾಡು ಹೊರತು ಪಡಿಸಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚು ಮಳೆ ಬೀಳುವ ಕಾಲ ನೈರುತ್ಯ ಮಾನ್ಸೂನ್ ಮಳೆಗಾಲ
9. ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚು ಮಳೆ ಬೀಳುವ ಕಾಲ ಈಶಾನ್ಯ ಮಾನ್ಸೂನ್ ಮಳೆಗಾಲ
10. ಅಕ್ಟೋಬರ್-ನವೆಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಸೂನ್ ಮಾರುತಗಳು ನಿರ್ಗಮಿಸಲು ಕಾರಣ ದಕ್ಷಿಣಾರ್ಧಗೋಳದ ಮೇಲೆ ಸೂರ್ಯನ ಕಿರಣಗಳು ಲಂಬವಾಗಿ ಬೀಳುವುದರಿಂದ

11. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅತೀ ಕಡಿಮೆ ಮಳೆ ಬೀಳುವ ಕಾಲ ಚಳಿಗಾಲ
12. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅತೀ ಕಡಿಮೆ ಮಳೆ ಬೀಳುವ ಸ್ಥಳ ರಾಜಸ್ಥಾನದ 'ರೋಯ್ಲಿ'
13. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅತೀ ಹೆಚ್ಚು ಮಳೆ ಬೀಳುವ ಸ್ಥಳ ಮೇಘಾಲಯ ರಾಜ್ಯದ 'ಮೌಸಿನ್ ರಾಮ್'
14. ಯಾವ ದೇಶದ ಬೇಸಾಯವು ಮಾನ್ಸೂನ್ ಮಳೆಯೊಡನೆ ಆಡುವ ಜೂಜಾಟವಾಗಿದೆ ಭಾರತ
15. ಭಾರತದ ಜನವರಿ ತಿಂಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಶೀತವಾದದ್ದು

II ಎರಡು ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರಗಳು

1. ಮಾನ್ಸೂನ್ ಮಾರುತ ಎಂದರೇನು?
ಋತುಮಾನಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ದಿಕ್ಕನ್ನು ಬದಲಿಸುವ ಮಾರುತಗಳೇ ಮಾನ್ಸೂನ್ ಮಾರುತಗಳು
2. ಭಾರತದ ವಾಯುಗುಣದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವ ಅಂಶಗಳಾವುವು ?
ಅಕ್ಷಾಂಶ, ಸಮುದ್ರ ಮಟ್ಟದಿಂದ ಇರುವ ಎತ್ತರ, ಸಾಗರಗಳಿಂದ ಇರುವ ದೂರ, ಮಾರುತಗಳ ದಿಕ್ಕು, ಸಾಗರ ಪ್ರವಾಹಗಳು ಭಾರತದ ವಾಯುಗುಣದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವ ಅಂಶಗಳಾಗಿವೆ
3. ಭಾರತದ ವಾಯುಗುಣದ ಪ್ರಮುಖ ಋತುಕಾಲಗಳು ಯಾವುವು?
 - ಚಳಿಗಾಲ
 - ಬೇಸಿಗೆ ಕಾಲ
 - ಮಳೆಗಾಲ
 - ನಿರ್ಗಮನ ಮಾನ್ಸೂನ್ ಮಾರುತಗಳ ಕಾಲ
4. ನೈರುತ್ಯ ಮಾನ್ಸೂನ್ ಮಾರುತಗಳ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ
 - ಮೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಉಷ್ಣಾಂಶದಿಂದಾಗಿ ಮಧ್ಯ ಭಾರತವು ಕಡಿಮೆ ಒತ್ತಡ ಪ್ರದೇಶವಾಗುವುದು
 - ಇದೇ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಒತ್ತಡ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿರುವುದು
 - ತೇವಾಂಶ ಭರಿತ ಮಾರುತಗಳು ನೈರುತ್ಯದ ಕಡೆಯಿಂದ ಭಾರತದ ಮೇಲೆ ಬೀಸಿ ಬರುವುವು
 - ಭಾರತದ ವಿವಿಧ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಮಾರುತಗಳು ಮಳೆ ಸುರಿಸುವುದು
5. ಬೇಸಿಗೆ ಕಾಲದ ಹವಾಗುಣದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ವಿವರಿಸಿ
 - ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನ ಕಿರಣಗಳು ಉತ್ತರಾರ್ಧಗೋಳದ ಮೇಲೆ ಬೀಲುವುದು
 - ಹಾಗಾಗಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಧಿಕ ತಾಪಮಾನ ದಾಖಲಾಗುವುದು
 - ಹವಾಮಾನವು ಅತಿಯಾದ ಶಾಖ, ಶುಷ್ಕ ಮತ್ತು ಸಖಿಯಿಂದ ಕೂಡಿರುವುದು
 - ದೇಶದ ಕೆಲವೊಂದು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಸರಣ ಮಾದರಿ ಮಳೆಯಾಗುವುದು
6. ಭಾರತದ ಕಡಿಮೆ ಮಳೆ ಬೀಳುವ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ
 - ಕಛ್ ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾಗ
 - ರಾಜಸ್ಥಾನದ ಥಾರ್ ಮರುಭೂಮಿ ಹಾಗೂ ಅದರ ಸುತ್ತಲಿನ ಪಶ್ಚಿಮ ಪಂಜಾಬ್, ಹರಿಯಾಣ, ಗುಜರಾತ್
 - ಜಾಸ್ಕರ್ ಶ್ರೇಣಿಯ ಉತ್ತರ ಭಾಗ
 - ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳ ಮಳೆ ನೆರಳಿನ ಪ್ರದೇಶಗಳು
 - ರಾಜಸ್ಥಾನದ ರೋಯ್ಲಿ

ಅಧ್ಯಾಯ-4
ಭಾರತದ ಮಣ್ಣುಗಳು

I ಖಾಲಿ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ತ ಉತ್ತರಗಳಿಂದ ಭರ್ತಿಮಾಡಿ

1. ನದಿಗಳ ಸಂಚಯನದಿಂದ ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡ ಮಣ್ಣಿಗೆ ಮೆಕ್ಕಲು ಮಣ್ಣು ಎನ್ನುವರು
2. ಕಪ್ಪು ಮಣ್ಣನ್ನು ರೀಗರ್ ಮತ್ತು ಕಪ್ಪು ಹತ್ತಿ ಮಣ್ಣು ಎಂತಲೂ ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ
3. ಅತ್ಯಧಿಕ ಉಷ್ಣಾಂಶ ಮತ್ತು ಮಳೆಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯುಳ್ಳ ಉಷ್ಣವಲಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವ ಮಣ್ಣು ಲ್ಯಾಟರೈಟ್ ಆಗಿರುತ್ತದೆ
4. ಪರ್ವತ ಮಣ್ಣು ನೆಡುತೋಟದ ಬೆಳೆಗಳ ಬೇಸಾಯಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ

II ಎರಡು ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು

1. ಭಾರತದ ಪ್ರಮುಖ ಮಣ್ಣಿನ ಪ್ರಕಾರಗಳಾವುವು?
 - ಮೆಕ್ಕಲು ಮಣ್ಣು
 - ಕಪ್ಪು ಮಣ್ಣು
 - ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣು
 - ಲ್ಯಾಟರೈಟ್ ಮಣ್ಣು
 - ಮರುಭೂಮಿ ಮಣ್ಣು
 - ಪರ್ವತ ಮಣ್ಣು
2. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪು ಮಣ್ಣಿನ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ
ದಖನ್ ಪ್ರಸ್ಥಭೂಮಿಯ ಬಸಾಲ್ಟ್ ಶಿಲಾವಲಯದ ಪ್ರದೇಶಗಳಾದ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ, ತೆಲಂಗಾಣ, ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕ, ಗುಜರಾತ್ ಮತ್ತು ತಮಿಳುನಾಡು
3. ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳಾವುವು?
 - ಗ್ರಾನೈಟ್, ನೀಸ್ ಮತ್ತು ಸ್ಫಟಿಕ ಶಿಲೆಗಳ ಶಿಥಲೀಕರಣದಿಂದಾಗಿ ಈ ಮಣ್ಣು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುವುದು
 - ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದು
 - ಮರಳಿನಾಂಶ ಹೆಚ್ಚು ಜೇಡಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ಕಡಿಮೆ
 - ತೇವಾಂಶ ಸಂಗ್ರಹದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕಡಿಮೆ
4. ಮಣ್ಣಿನ ಸವೆತ ಎಂದರೇನು? ಮಣ್ಣಿನ ಸವೆತಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳೇನು?
ಮಣ್ಣಿನ ಸ್ತರದ ಮೇಲ್ಭಾಗವು ವಿವಿಧ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಕೊಚ್ಚಿ ಹೋಗುವುದು ಹಾಗೂ ಅದರ ಫಲವತ್ತತೆ ನಾಶವಾಗುವುದನ್ನೇ ಮಣ್ಣಿನ ಸವೆತ ಎನ್ನುವರು
 - ಅರಣ್ಯನಾಶ,
 - ಅವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಬೇಸಾಯ,
 - ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಮೇಯಿಸುವುದು,
 - ಅಧಿಕ ನಿರಾವರಿಯ ಬಳಕೆ
 - ವರ್ಗಾವಣೆ ಬೇಸಾಯ
 - ಇಟ್ಟಿಗೆ, ಟೈಲ್, ಮತ್ತು ಮಡಿಕೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ
5. ಮಣ್ಣಿನ ಸವೆತದಿಂದಾಗುವ ಪರಿಣಾಮಗಳೇನು?
 - ನದಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೂಳು ತುಂಬಿ ಪ್ರವಾಹಗಳುಂಟಾಗುತ್ತದೆ
 - ನದಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೂಳು ತುಂಬುವುದರಿಂದ ನದಿಗಳು ತಮ್ಮ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತದೆ
 - ಜಲಾಶಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೂಳು ತುಂಬುವುದರಿಂದ ನೀರಿನ ಸಂಗ್ರಹಣಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದು

- ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಇಂಗುವಿಕೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದು
 - ನೈಸರ್ಗಿಕ ಚಿಲುಮೆಗಳು ಬತ್ತಿ ಹೋಗುವುವು
 - ವ್ಯವಸಾಯದ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಮೇಲೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತ ಪರಿಣಾಮಗಳುಂಟಾಗುವುದು
6. ಮಣ್ಣಿನ ಸಂರಕ್ಷಣೆ/ನಿರ್ವಹಣೆಯ ವಿಧಾನಗಳಾವುವು?
- ಕೊರಕಲು ನಿಯಂತ್ರಣ ಮತ್ತು ಮೆಟ್ಟಿಲು ಪಂಕ್ತಿ ಬೇಸಾಯ
 - ಚೆಕ್ ಡ್ಯಾಮ್‌ಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ
 - ಅರಣ್ಯ ಪೋಷಣೆ ಮತ್ತು ಮರು ಅರಣ್ಯೀಕರಣ
 - ಬದುಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ
 - ಸಮೋನ್ನತಿ ಕೃಷಿ
 - ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಮೇಯಿಸುವಿಕೆಯ ನಿಯಂತ್ರಣ

ಅಧ್ಯಾಯ -5 ಭಾರತದ ಅರಣ್ಯಗಳು

I ಖಾಲಿ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ತ ಉತ್ತರಗಳಿಂದ ಭರ್ತಿಮಾಡಿ

1. ವರ್ಷದ ಯಾವುದೇ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ನಿತ್ಯ ಹರಿದ್ವರ್ಣ ಕಾಡುಗಳು ಎಲೆ ಉದುರಿಸುವುದಿಲ್ಲ
2. ಮಾನ್ಸೂನ್ ಆರಣ್ಯಗಳನ್ನು ಉಷ್ಣವಲಯದ ಎಲೆ ಉದುರುವ ಕಾಡುಗಳು ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ
3. ಹಿಮಾಲಯದಲ್ಲಿ ಪರ್ವತ ವಿಧದ ಅರಣ್ಯಗಳು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ
4. ನದಿ ಮುಖಜಭೂಮಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮ್ಯಾಂಗ್ರೋವ್ ಅರಣ್ಯಗಳು ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ
5. ನಾಗಾರ್ಜುನ ಸಾಗರ ವನ್ಯಜೀವಿಧಾಮವು ತೆಲಂಗಾಣ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿದೆ

II ಎರಡು ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು

1. ಅರಣ್ಯಗಳೆಂದರೇನು?

ವೃಕ್ಷ ಹಾಗೂ ಇತರೇ ಸಸ್ಯ ಸಂಕುಲಗಳಿಂದ ಆವೃತವಾದ ವಿಶಾಲ ಭೂಭಾಗವನ್ನು “ಅರಣ್ಯ” ಎನ್ನುವರು

2. ಮರುಭೂಮಿ ಸಸ್ಯವರ್ಗವಿರುವ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ
ಪಂಜಾಬ್, ಹರಿಯಾಣ, ರಾಜಸ್ಥಾನ ಹಾಗೂ ದಖನ್ ಪ್ರಸ್ಥಭೂಮಿ
3. ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಬೇಕಾದ ನಾಲ್ಕು ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ

- ಕಾಳಿಚ್ಚಿನ ನಿಯಂತ್ರಣ
- ಅರಣ್ಯನಾಶದ ನಿಯಂತ್ರಣ
- ಸಸಿ ನೆಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳುವುದು
- ಅರಣ್ಯ ಕೀಟ ಹಾಗೂ ರೋಗಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣ

4. ವನ್ಯ ಜೀವಿಧಾಮಗಳೆಂದರೇನು?

ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಮಿಸಲಾಗಿರುವ ಅರಣ್ಯವನ್ನು ವನ್ಯ ಜೀವಿಧಾಮಗಳೆನ್ನುವರು

5. ಕರ್ನಾಟಕದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ

- ಬಂಡೀಪುರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನ
- ನಾಗರಹೋಳೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನ
- ಬನೇರುಘಟ್ಟ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನ

6. ಜೀವ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ವಲಯಗಳ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ
- ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ
 - ಸಂಶೋಧನೆ
 - ಶಿಕ್ಷಣ
 - ಸ್ಥಳೀಯ ಸಹಭಾಗಿತ್ವ
7. ಎಲೆ ಉದುರುವ ಮಾನ್ಸೂನ್ ಅರಣ್ಯಗಳ ಲಕ್ಷಣಗಳೇನು?
- 100-200 ಸೆ.ಮಿ, ಮಳೆ ಬೀಳುವಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.
 - ಮಾನ್ಸೂನ್ ವಾಯುಗುಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ
 - ಸಾಲ್, ಶ್ರೀಗಂಧದ ಮರಗಳು ಈ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ
 - ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಒಣಹವೆಯ ಋತುವಿನಲ್ಲಿ ಎಲೆ ಉದುರಿಸುತ್ತವೆ
8. ನಿತ್ಯ ಹರಿದ್ವರ್ಣ ಅರಣ್ಯಗಳ ಲಕ್ಷಣಗಳೇನು?
- ವಾರ್ಷಿಕ 250 ಸೆಂ.ಮೀ.ಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಮಳೆ ಬೀಳುವಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.
 - ಸಸ್ಯಗಳು ವರ್ಷವೆಲ್ಲಾ ಹಸಿರಿನಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತವೆ
 - ಭಾರತದ ಶೇಖಡ 65.5 ರಷ್ಟು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿವೆ
9. ಸುಂದರ್ ಬನ್ಸ್ ಎಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ? ಸುಂದರ್ ಬನ್ಸ್ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬರಲು ಕಾರಣವೇನು ಸುಂದರ್ ಬನ್ಸ್ ಗಂಗಾನದಿ ಮುಖಜ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ. ಸುಂದರಿ ಜಾತಿಯ ಮರಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ಸುಂದರಬನ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.
10. ಮ್ಯಾಂಗ್ರೋವ್ ಅರಣ್ಯಗಳು ಎಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ?
- ನದಿ ಮುಖಜ ಭೂಮಿ ಹಾಗೂ ನದಿ ಅಳಿವೆಗಳ ತಗ್ಗು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.
11. ಅರಣ್ಯ ನಾಶಕ್ಕೆ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣಗಳೇನು?
- ವ್ಯವಸಾಯ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವಿಸ್ತರಣೆ, ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ, ಕಾಡ್ಗಿಚ್ಚು, ಗಣಿಗಾರಿಕೆ
12. ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಎಂದರೇನು? ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಏಕೆ ಮಾಡಬೇಕು?
- ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾನವ, ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ನೈಸರ್ಗಿಕ ವಿಪತ್ತುಗಳಿಂದ ಕಾಪಾಡುವುದನ್ನೇ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಎನ್ನುವರು
- ಪರಿಸರ ಸಮತೋಲನ ಕಾಪಾಡಲು
 - ಮಳೆ ಪಡೆಯಲು
 - ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಆವಾಸ ಸ್ಥಾನ ರಕ್ಷಿಸಲು
 - ಮಣ್ಣಿನ ಸವೆತ ತಡೆಯಲು
- ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕು
13. ಭಾರತದ ಪ್ರಮುಖ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಸಸ್ಯವರ್ಗವನ್ನು ಪಟ್ಟಿಮಾಡಿ
- ನಿತ್ಯ ಹರಿದ್ವರ್ಣ ಕಾಡುಗಳು
 - ಉಷ್ಣ ವಲಯದ ಎಲೆ ಉದುರಿಸುವ ಕಾಡುಗಳು
 - ಕುರುಚಲು ಸಸ್ಯ ಮತ್ತು ಹುಲ್ಲುಗಾವಲು
 - ಮರುಭೂಮಿ ಸಸ್ಯವರ್ಗ
 - ಪರ್ವತ ಕಾಡುಗಳು
 - ಮ್ಯಾಂಗ್ರೋವ್ ಕಾಡುಗಳು

ಅಧ್ಯಾಯ-6
ಭಾರತದ ಜಲಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು

I ಖಾಲಿ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ತ ಉತ್ತರಗಳಿಂದ ಭರ್ತಿಮಾಡಿ

1. ಸಿಂಧೂನದಿಯು ಕೈಲಾಸ ಪರ್ವತದ ಬಳಿ ಜನಿಸುವುದು
2. ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಅತ್ಯಂತ ಉದ್ದವಾದ ನದಿ ಗೋದಾವರಿ ಆಗಿರುತ್ತದೆ
3. ಹಿರಾಕುಡ್ ಅಣೆಕಟ್ಟನ್ನು ಮಹಾನದಿಗೆ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ
4. ಗಂಗಾನದಿಯ ಉಪನದಿಗಳಲ್ಲೇ ಅತ್ಯಂತ ಉದ್ದವಾದುದು ಯಮುನಾ
5. ಕೋಸಿ ಯೋಜನೆಯು ಭಾರತ ಮತ್ತು ನೇಪಾಳ ದೇಶಗಳ ಸಂಯುಕ್ತ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ

II ಎರಡು ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು

1. ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರ ನದಿ ಕುರಿತು ವಿವರಿಸಿ
 - ಮಾನಸ ಸರೋವರ ಹಿಮನದಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವುದು
 - ಟಿಬೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ಹರಿಯುವುದು
 - ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಿರಿದಾದ ಕಂದರದ ಮೂಲಕ ಭಾರತವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವುದು
 - ಗಂಗಾನದಿಯನ್ನು ಕೂಡಿ ಆನಂತರ ಬಂಗಾಳ ಕೊಲ್ಲಿಯನ್ನು ಸೇರುವುದು
2. ನೀರಾವರಿ ಎಂದರೇನು? ಭಾರತದ ಪ್ರಮುಖ ನೀರಾವರಿಯ ವಿಧಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ?
ಬಾವಿ, ಕೆರೆ, ಕಾಲುವೆಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಕೃತಕವಾಗಿ ಕೃಷಿ ಭೂಮಿಗೆ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವುದನ್ನು ನೀರಾವರಿ ಎನ್ನುವರು. ಭಾರತದ ಪ್ರಮುಖ ನೀರಾವರಿಯ ವಿಧಗಳಾವುವೆಂದರೆ
 - ಬಾವಿ ನೀರಾವರಿ
 - ಕೆರೆ ನೀರಾವರಿ
 - ಕಾಲುವೆ ನೀರಾವರಿ
3. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿಯು ಏಕೆ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ?
 - ಭಾರತವು ಕೃಷಿಪ್ರಧಾನ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿದೆ
 - ಭಾರತದ ಕೃಷಿಯು ಮಾನ್ಸೂನ್ ಮಳೆಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುವುದು
 - ಮಾನ್ಸೂನ್ ಮಳೆಯು ಅನಿಶ್ಚಿತ, ಅಕಾಲಿಕವಾಗಿರುವುದು
 - ಕೆಲವೊಂದು ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ನೀರಿನ ನಿರಂತರ ಸರಬರಾಜು ಅಗತ್ಯವಾಗಿರುವುದು
4. ವಿವಿಧೋದ್ದೇಶ ನದಿ ಕಣಿವೆ ಯೋಜನೆ ಎಂದರೇನು? ಅದರ ಉದ್ದೇಶಗಳಾವುವು?
ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಇದರ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿರುವ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳೇ ವಿವಿಧೋದ್ದೇಶ ನದಿ ಕಣಿವೆ ಯೋಜನೆಗಳು. ಇದರ ಉದ್ದೇಶಗಳೆಂದರೆ
 - ಕೃಷಿಗೆ ನೀರಾವರಿ
 - ಮೀನುಗಾರಿಕೆ
 - ನದಿಗಳ ಪ್ರವಾಹ ನಿಯಂತ್ರಣ
 - ಜಲವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಉತ್ಪಾದನೆ
 - ಅರಣ್ಯಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ
 - ಗೃಹ ಬಳಕೆಗೆ ನೀರು ಪೂರೈಕೆ

5. ಆಲಮಟ್ಟಿ ಯೋಜನೆ ಕುರಿತು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ

- ಇದು ಕೃಷ್ಣ ಮೇಲ್ದಂಡೆ ಯೋಜನೆಯ ಭಾಗವಾಗಿದೆ
- ಕೃಷ್ಣ ನದಿಗೆ ಅಡ್ಡಲಾಗಿ ಅಣೆಕಟ್ಟನ್ನು
- ಅಲಮಟ್ಟಿ ಎಂಬಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ

• ನೀರಾವರಿ, ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಮತ್ತು ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ

6. ಬಾವಿ ನೀರಾವರಿಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ

ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ :-

- ಕಡಿಮೆ ಮಳೆ ಬೀಳುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲೂ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿ
- ಸುಲಭ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಬಾವಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಸಾಧ್ಯ
- ಸಣ್ಣ ರೈತರಿಗೂ ಬಾವಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಸಾಧ್ಯ

ಹಂಚಿಕೆ:- ಬಾವಿ ನೀರಾವರಿಯು ಪಂಜಾಬ್, ಹರ್ಯಾಣ, ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ, ಬಿಹಾರ, ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದೆ

III ಈ ಕೆಳಕಂಡವುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ

A

1. ನಾಗಾರ್ಜುನ ಸಾಗರ
2. ಭಾಕ್ರ-ನಂಗಲ್
3. ಹಿರಾಕುಡ್
4. ತುಂಗಭದ್ರ

B

- ಎ) ಕರ್ನಾಟಕ
- ಬಿ) ಹಿಮಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ
- ಸಿ) ತೆಲಂಗಾಣ
- ಡಿ) ಒಡಿಸ್ಸಾ

II ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ

1. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೇ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ನೀರಾವರಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ಹೊಂದಿರುವ ದೇಶ ಯಾವುದು ಭಾರತ ದೇಶ
2. ಪ್ರವಾಹ ಕಾಲುವೆಗಳು ಎಂದರೇನು?
ನದಿಗಳಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿರುವ ಕಾಲುವೆಗಳು
3. ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದ ಮೊದಲ ವಿವಿಧೋದ್ದೇಶ ನದಿಕಣಿವೆ ಯೋಜನೆ ಯಾವುದು?
ದಾಮೋದರ ನದಿಕಣಿವೆ ಯೋಜನೆ
4. ಏಷ್ಯಾ ಹಾಗೂ ಭಾರತದ ಅತಿ ಎತ್ತರವಾದ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಯಾವುದು?
ಭಾಕ್ರಾ ಅಣೆಕಟ್ಟು
5. ಭಾಕ್ರಾ ಜಲಾಶಯದ ಮತ್ತೊಂದು ಹೆಸರೇನು?
ಗೋವಿಂದ ಸಾಗರ
6. ಕೋಸಿ ನದಿಗೆ ಅಣೆಕಟ್ಟು ನಿರ್ಮಿಸಿರುವ ಸ್ಥಳ ಯಾವುದು?
ಹನುಮಾನ ನಗರ
7. ಭಾರತ- ನೇಪಾಳ ದೇಶಗಳ ಜಂಟಿ ಯೋಜನೆ ಯಾವುದು?
ಕೋಸಿ ಯೋಜನೆ
8. ಒರಿಸ್ಸಾದ ಕಣ್ಣೀರಿನ ನದಿ ಯಾವುದು?
ಮಹಾ ನದಿ
9. ಭಾರತದ ಅತ್ಯಂತ ಉದ್ದವಾದ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಯಾವುದು?
ಮಹಾನದಿಗೆ ಕಟ್ಟಲಾಗಿರುವ ಹಿರಾಕುಡ್ ಅಣೆಕಟ್ಟು
10. ಕರ್ನಾಟಕ-ಆಂಧ್ರ ರಾಜ್ಯಗಳ ಜಂಟಿ ಯೋಜನೆ ಯಾವುದು?
ತುಂಗ-ಭದ್ರಾ ಯೋಜನೆ

11. ತುಂಗ-ಭದ್ರಾ ಅಣೆಕಟ್ಟು ನಿರ್ಮಿಸಿರುವ ಸ್ಥಳ ಯಾವುದು?
ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೊಸಪೇಟೆ ಬಳಿಯ ಮಲ್ಲಾಪುರ
12. ತುಂಗ-ಭದ್ರಾ ಜಲಾಶಯದ ಮತ್ತೊಂದು ಹೆಸರೇನು?
ಪಂಪ ಸಾಗರ
13. ಕೃಷ್ಣಾ ಮೇಲ್ದಂಡೆ ಯೋಜನೆಯ ಎರಡು ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳು ಯಾವುವು?
ಆಲಮಟ್ಟಿ ಅಣೆಕಟ್ಟು, ನಾರಾಯಣಪುರ ಅಣೆಕಟ್ಟು
14. ಆಲಮಟ್ಟಿ ಅಣೆಕಟ್ಟಿನ ಮತ್ತೊಂದು ಹೆಸರೇನು?
ಲಾಲ್ ಬಹದ್ದೂರ್ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಸಾಗರ
15. ನಾರಾಯಣಪುರ ಅಣೆಕಟ್ಟಿನ ಮತ್ತೊಂದು ಹೆಸರೇನು?
ಬಸವ ಸಾಗರ
16. ನಾಗಾರ್ಜುನ ಸಾಗರ ಯೋಜನೆ ಇರುವ ಸ್ಥಳ ಯಾವುದು?
ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶದ ನಂದಿಕೊಂಡ

ಅಧ್ಯಾಯ-7.

ಭಾರತದ ಭೂ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು

I ಖಾಲಿ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ತ ಉತ್ತರಗಳಿಂದ ಭರ್ತಿಮಾಡಿ

1. ಸಾಗುವಳಿಗೆ ಬಳಕೆಯಾಗದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಪಾಳು ಭೂಮಿ ಎನ್ನುವರು
2. ಬೆಳೆ ಮತ್ತು ಪಶುಪಾಲನೆಗಳೆರಡನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಗೆ ಮಿಶ್ರ ಬೇಸಾಯ ಎನ್ನುವರು
3. ಮುಂಗಾರು ಹಾಗೂ ಹಿಂಗಾರು ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುವ ಅವಧಿಗಳ ನಡುವಣ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಗೆ ಜೇಡ್ ಬೇಸಾಯ ಎನ್ನುವರು
4. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ ರಾಜ್ಯವು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಭತ್ತ ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತದೆ.

II ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ

1. ಭೂ ಬಳಕೆ ಎಂದರೇನು?
ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಿವಿಧ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ ಬಳಸುವುದನ್ನು ಭೂ ಬಳಕೆ ಎನ್ನುವರು
2. ನೆಡುತೋಪು ಬೇಸಾಯವೆಂದರೇನು? ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡಿ
ಮಾರಾಟಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದೇ ಬೆಳೆಯನ್ನು ವಿಶಾಲವಾದ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವುದೇ ನೆಡುತೋಪು ಬೇಸಾಯ
ಉದಾಹರಣೆ :- ಟೀ, ಕಾಫಿ, ರಬ್ಬರ್
3. ಮುಂಗಾರು ಮತ್ತು ಹಿಂಗಾರು ಬೆಳೆ ಋತುಗಳ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ತಿಳಿಸಿ

ಮುಂಗಾರು ಬೆಳೆ	ಹಿಂಗಾರು ಬೆಳೆ
<ul style="list-style-type: none"> • ಜೂನ್-ಜುಲೈನಲ್ಲಿ ನಾಟಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ • ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್-ಅಕ್ಟೋಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೋಯ್ಲು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ • ನೈರುತ್ಯ ಮಾನ್ಸೂನ್ ಮಾರತಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುವರು • ಪ್ರಮುಖ ಬೆಳೆಗಳು : ಭತ್ತ, ಹತ್ತಿ 	<ul style="list-style-type: none"> • ಅಕ್ಟೋಬರ್-ನವೆಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ನಾಟಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ • ಫೆಬ್ರವರಿ-ಮಾರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಕೋಯ್ಲು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ • ಈಶಾನ್ಯ ಮಾನ್ಸೂನ್ ಮಾರತಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುವರು • ಪ್ರಮುಖ ಬೆಳೆಗಳು : ಭತ್ತ, ಹತ್ತಿ

4. ಕಬ್ಬು ಬೇಸಾಯಕ್ಕೆ ಬಾಕಾಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು ಯಾವುವು?

- 21⁰ ರಿಂದ 26⁰ ಸೆಲ್ಸಿಯಸ್ ಉಷ್ಣಾಂಶ
- 100 ರಿಂದ 150 ಸೆ.ಮೀ ಮಳೆ
- ಜೇಡಿ ಮಣ್ಣು ಮತ್ತು ಮೆಕ್ಕಲು ಮಣ್ಣು
- ನೀರಾವರಿಯು ಅಗತ್ಯ

5. ಪಾನೀಯ ಬೆಳೆಗಳೆಂದರೇನು? ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡಿ

ಆಹ್ಲಾದಕರ ಪಾನೀಯಗಳ ತಯಾರಿಕೆಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುವ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಪಾನೀಯ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಪಾನೀಯ ಬೆಳೆಗಳೆನ್ನುವರು

ಉದಾಹರಣೆ :- ಕಾಫೀ, ಟೀ

6. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕುರಿತು ವಿವರಿಸಿ

- ಕೃಷಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಲಾಭದಾಯಕವಾಗಿಸುವುದು
- ಭೂಮಿಯ ಸಮರ್ಪಕ ಬಳಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು
- ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸದುಪಯೋಗವಾಗುವುದು
- ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಿತ ಉದ್ಯೋಗ ಪೂರೈಸುವುದು
- ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶದ ಭದ್ರತೆ ಸಿಗುವುದು
- ವಿದೇಶಿ ವಿನಿಮಯ ಗಳಿಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು

7. ಹತ್ತಿ ಬೆಳೆಯಲು ಅವಶ್ಯವಿರುವ ಪೂರಕಾಂಶಗಳಾವುವು?

- 20⁰ ರಿಂದ 25⁰ ಸೆಲ್ಸಿಯಸ್ ಉಷ್ಣಾಂಶ
- 75 ರಿಂದ 150 ಸೆ.ಮೀ ಮಳೆ
- ಕಪ್ಪು ಮಣ್ಣು ಮತ್ತು ಮೆಕ್ಕಲು ಮಣ್ಣು

8. ವ್ಯವಸಾಯ ಎಂದರೇನು?

ಭೂಮಿಯನ್ನು ಉಳುಮೆ ಮಾಡಿ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಪೋಷಿಸಿ ಅದರಿಂದ ಮಾನವ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದೇ ವ್ಯವಸಾಯ

9. ವ್ಯವಸಾಯದ ವಿಧಗಳು ಯಾವುವು?

ಸಾಂದ್ರ ಬೇಸಾಯ, ಜೀವನಾಧಾರ ಬೇಸಾಯ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೇಸಾಯ, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೇಸಾಯ. ಮಿಶ್ರ ಬೇಸಾಯ, ಒಣ ಬೇಸಾಯ, ಆದ್ರ್ವ ಬೇಸಾಯ, ನೀರಾವರಿ ಬೇಸಾಯ

10. ಖರೀಫ್ ಬೇಸಾಯ ಎಂದರೇನು?

ನೈರುತ್ಯ ಮಾನ್ಸೂನ್ ಮಾರುತಗಳ ಅವಧಿಯ ಬೇಸಾಯವನ್ನು ಖರೀಫ್ ಬೇಸಾಯ ಎನ್ನುವರು

11. ರಬಿ ಬೇಸಾಯ ಎಂದರೇನು?

ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಪಡೆಯುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಬೇಸಾಯವೇ ರಬಿ ಬೇಸಾಯ

III ಒಂದು ಅಂಕದ ಪ್ರಶೋತ್ತರಗಳು

1. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಒಟ್ಟು ಅರಣ್ಯದ ಪ್ರಮಾಣ ಎಷ್ಟು?

ಶೇಖಡ 21.3

2. ಸ್ಥಿರ ಬೇಸಾಯ ಎಂದರೇನು?

ರೈತರು ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ನೆಲೆನಿಂತು ಬೇಸಾಯ ಮಾಡುವುದು

3. ಸ್ಥಳಾಂತರ ಬೇಸಾಯ ಎಂದರೇನು?

ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ನೆಲೆನಿಲ್ಲದೇ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೇಸಾಯ ಮಾಡುವುದು

4. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೇಸಾಯ ಎಂದರೇನು?
ವ್ಯಾಪಾರದ ಉದ್ದೇಶದ ಸಲುವಾಗಿ ಬೇಸಾಯ ಮಾಡುವುದು
5. ಮಿಶ್ರ ಬೇಸಾಯ ಎಂದರೇನು?
ಕೃಷಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ, ಕೋಳಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ, ಪಶುಪಾಲನೆ, ಹಂದಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ, ಜೇನು ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಮಾಡುವುದು
6. ಬೇಸಿಗೆ/ಜೇಡ್ ಬೇಸಾಯ ಎಂದರೇನು?
ಖರೀಫ್ ಮತ್ತು ರಬಿ ಬೇಸಾಯದ ಕಾಲದ ನಡುವೆ ಮಾಡುವ ಬೇಸಾಯ
7. ಭಾರತದ ಹಿಂಗಾರು/ರಬಿ ಬೇಸಾಯ ಕಾಲದ ಪ್ರಮುಖ ಬೆಳೆ ಯಾವುದು?
ಗೋಧಿ
8. ಭಾರತದ ಮುಂಗಾರು/ಖರೀಫ್ ಬೇಸಾಯ ಕಾಲದ ಪ್ರಮುಖ ಬೆಳೆ ಯಾವುದು?
ಭತ್ತ
9. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೇ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಭತ್ತದ ವ್ಯವಸಾಯ ಕ್ಷೇತ್ರ ಹೊಂದಿರುವ ದೇಶ ಯಾವುದು?
ಭಾರತ
10. ಯಾವ ಬೆಳೆಯ ಕೋಯ್ಲು ಮಾಡುವವರೆಗೂ ಪೈರಿನ ತಳದಲ್ಲಿ ನೀರು ನಿಲ್ಲುವುದು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ?
ಭತ್ತ
11. ಭಾರತದ ಗೋಧಿಯ ಕಣಜ ಯಾವುದು?
ಪಂಜಾಬ್
12. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಗೋಧಿ ಬೆಳೆಯುವ ರಾಜ್ಯ ಯಾವುದು?
ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ
13. ಭಾರತ ಮೂಲದ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆ ಯಾವುದು?
ಕಬ್ಬು
14. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೇ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಹತ್ತಿಯ ವ್ಯವಸಾಯ ಕ್ಷೇತ್ರ ಹೊಂದಿರುವ ದೇಶ ಯಾವುದು?
ಭಾರತ
15. ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಚಹಾ ಬೆಳೆಯುವ ದೇಶ ಯಾವುದು?
ಭಾರತ
16. ಪುಷ್ಪ ಕೃಷಿ ಎಂದರೇನು?
ಮಾರಾಟಕ್ಕಾಗಿ ಹೂವುಗಳನ್ನು ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುವ ಕಲೆಯೇ ಪುಷ್ಪ ಕೃಷಿ

ಅಧ್ಯಾಯ-8,

ಭಾರತದ ಖನಿಜ ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು

I ಖಾಲಿ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ತ ಉತ್ತರಗಳಿಂದ ಭರ್ತಿಮಾಡಿ

1. ಭಾರತದ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಮಿಶ್ರಲೋಹ ಮ್ಯಾಂಗನೀಸ್
2. ಅಲ್ಯುಮಿನಿಯಂನ ಪ್ರಮುಖ ಕಚ್ಚಾ ಪದಾರ್ಥ ಬಾಕ್ಸೈಟ್
3. ಭಾರತದ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಅಲೋಹ ಖನಿಜ ಆಭ್ರಕ
4. ಸಸ್ಯಾವಶೇಷ ಇಂಧನ ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು ಆಗಿರುತ್ತದೆ
5. ಶಿವನಸಮುದ್ರ ಜಲವಿದ್ಯತ್ ಕೇಂದ್ರವು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿದೆ

II ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ

1. ಖನಿಜ ಮತ್ತು ಗಣಿಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ನೀಡಿ

ಖನಿಜ :- ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ದೊರೆಯುವ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ರಾಸಾಯನಿಕ ಸಂಯೋಜನೆ ಹೊಂದಿರುವ ಮಿಶ್ರಣ

ಗಣಿಗಾರಿಕೆ :- ಖನಿಜವನ್ನು ಹೊರತೆಗೆಯುವ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಗಣಿಗಾರಿಕೆ

2. ಮ್ಯಾಂಗನೀಸ್ ಅದಿರಿನ ಪ್ರಮುಖ ಉಪಯೋಗಗಳಾವುವು?

- ಇದು ಮಿಶ್ರಲೋಹ ಖನಿಜ
- ಉಕ್ಕಿನ ಉತ್ಪಾದನೆ ಹಾಗೂ ಕ್ಯಾಲಿಕೊ ಪ್ರಿಂಟಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ
- ಬ್ಯಾಟರಿಗಳ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ
- ಗಾಜು ಮತ್ತು ಬಣ್ಣಗಳ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ

3. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬಾಕ್ಸೈಟ್ ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ಪ್ರಮುಖ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ

ಒಡಿಸ್ಸಾ, ಗುಜರಾತ್, ಜಾರ್ಖಂಡ್, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮತ್ತು ತಮಿಳುನಾಡು

4. ಶಕ್ತಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ವಿವರಿಸಿ

ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾದ ಸಂಪನ್ಮೂಲವನ್ನು ಶಕ್ತಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಎನ್ನುವರು

- ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ
- ಜನರ ಜೀವನ ಮಟ್ಟದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ
- ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ
- ವಾಣಿಜ್ಯ, ಸಾರಿಗೆ-ಸಂಪರ್ಕದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ

5. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಂ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ವಿವರಿಸಿ

ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಬಾಂಬೆ ಹೈ, ಗುಜರಾತ್, ಅಸ್ಸಾಂ, ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಂ ನಿಕ್ಷೇಪಗಳು ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿವೆ

6. ಭಾರತದ ಪರಮಾಣು ವಿದ್ಯುತ್ ತಯಾರಿಕ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ

- ತಾರಾಪುರ
- ರಾಣಾ ಪ್ರತಾಪ ಸಾಗರ
- ಕಲ್ಪಕಂ
- ನರೋರ
- ಕಾರ್ಕಪುರ
- ಕೈಗಾ
- ಕುಂದನ್ ಕುಳಂ

7. ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಪ್ರಮುಖ ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ

ಮೆಟ್ಟೂರ್, ಪೈಕಾರ, ಪಾಪನಾಸಂ, ಪೆರಿಯಾರ್, ಮೊಯಾರ್ ಕುಂದ, ಕೊಡಯ್ಯಾರ್, ಸೊಲಯ್ಯಾರ್, ಸುರುಲಿಯಾರ್

8. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ದೊರಕುವ ಖನಿಜ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಾವುವು?

- ಕಬ್ಬಿಣದ ಅದಿರು.
- ಮ್ಯಾಂಗನೀಸ್,
- ಬಾಕ್ಸೈಟ್,
- ಆಭ್ರಕ,
- ಚಿನ್ನ

9. ವಿದ್ಯುತ್ ಶಕ್ತಿಯ ಕೊರತೆಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ನಿಮ್ಮದೇ ಆದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿ

- ಅಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಶಕ್ತಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಳಸುವುದು

- ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ನೀಡುವುದು
- ಶಕ್ತಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಮಿತವಾಗಿ ಬಳಸುವುದು
- ನಿರುಪಯುಕ್ತ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದಿಸುವುದು

III ಒಂದು ಅಂಕದ ಪ್ರಶೋತ್ತರಗಳು

1. 20^{ನೇ} ಶತಮಾನದ ಅದ್ಭುತ ಲೋಹ ಯಾವುದು?
ಅಲ್ಯೂಮಿನಿಯಂ ಲೋಹ
2. ಅಲ್ಯೂಮಿನಿಯಂ ಲೋಹವನ್ನು 20^{ನೇ} ಶತಮಾನದ ಅದ್ಭುತ ಲೋಹವೆಂದು ಕರೆಯಲು ಕಾರಣವೇನು?
ಗೃಹ ಬಳಕೆಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ಬಾಹ್ಯಕಾಶ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಯೂಮಿನಿಯಂ ಲೋಹವನ್ನು 20^{ನೇ} ಶತಮಾನದ ಅದ್ಭುತ ಲೋಹವೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ
3. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೇ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಆಭ್ರಕದ ನಿಕ್ಷೇಪ ಹೊಂದಿರುವ ದೇಶ ಯಾವುದು?
ಭಾರತ
4. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನದ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವ ಗಣಿ ಯಾವುದು?
ಕರ್ನಾಟಕದ ಹಟ್ಟಿ ಚಿನ್ನದ ಗಣಿ
5. ಕಪ್ಪು ವಜ್ರ ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಶಕ್ತಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಯಾವುದು?
ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು
6. ಕಲ್ಲಿದ್ದಲನ್ನು ಕಪ್ಪು ವಜ್ರ ಎಂದು ಕರೆಯಲು ಕಾರಣವೇನು?
ಕೃತಕನಾರು, ರಬ್ಬರ್, ಗೊಬ್ಬರ, ಸ್ಪೋಟಕಗಳ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ಇದು ಬಹುಪಯೋಗಿ ಗುಣವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದು
7. ದ್ರವರೂಪದ ಚಿನ್ನ ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಶಕ್ತಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಯಾವುದು?
ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಂ/ ಕಚ್ಚಾತೈಲ
8. ಭಾರತದ ಮೊದಲ ತೈಲ ನಿಕ್ಷೇಪ ಯಾವುದು?
ಅಸ್ಸಾಂನ ದಿಗ್ಬಾಯ್
9. ಭಾರತದ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ತೈಲ ನಿಕ್ಷೇಪ ಯಾವುದು?
ಬಾಂಬೆ ಹೈ
10. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮ್ಯಾಂಗನೀಸ್ ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ಪ್ರಮುಖ ರಾಜ್ಯಗಳಾವುವು?
ಒಡಿಶ್ವಾ, ಕರ್ನಾಟಕ, ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ
11. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ಕಬ್ಬಿಣದ ಅದಿರಿನ ವಿಧಗಳಾವುವು?
ಮ್ಯಾಂಗ್ನಟೈಟ್, ಹೆಮಾಟೈಟ್, ಲಿಮೋನೈಟ್, ಸಿಡರೈಟ್

ಅಧ್ಯಾಯ -9

ಭಾರತದ ಸಾರಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಂಪರ್ಕ

I ಖಾಲಿ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ತ ಉತ್ತರಗಳಿಂದ ಭರ್ತಿಮಾಡಿ

1. ಭಾರತದ ಹಳ್ಳಿಗಳು ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ರಸ್ತೆಗಳು ಸಾರಿಗೆ ಮಾಧ್ಯಮ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿವೆ
2. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ರೈಲು ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಬಾಂಬೆ ಮತ್ತು ತಾಣೆ ಗಳ ನಡುವೆ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಯಿತು
3. ಭಾರತದ ಹೆಚ್ಚಾಗಿಲು ಎಂದು ಮುಂಬೈ ಬಂದರನ್ನು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ

4. ಬೆಂಗಳೂರು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣಕ್ಕೆ ಕೆಂಪೇಗೌಡ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣ ಎಂದು ಹೆಸರು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ
5. ಬಾಂಬೆ ಸಮಾಚಾರ ವೃತ್ತ ಪತ್ರಿಕೆ 1822 ರಲ್ಲಿ ಆರಂಭಗೊಂಡಿತು

II ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ

1. ಸಾರಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಂಪರ್ಕ ಮಾಧ್ಯಮ ಎಂದರೇನು?
ಜನರು ಮತ್ತು ಸರಕುಗಳನ್ನು ಒಂದು ಸ್ಥಳದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಸಾಗಿಸುವ ಮಾಧ್ಯಮವೇ ಸಾರಿಗೆ ಸುದ್ದಿ-ಸಮಾಚಾರಗಳನ್ನು ಒಬ್ಬರಿಂದ ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಒಂದು ಸ್ಥಳದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಸಾಗಿಸುವ ಮಾಧ್ಯಮವೇ ಸಂಪರ್ಕ
2. ಸುವರ್ಣ ಚತುಷ್ಕೋನ ಹಾಗೂ ಸೂಪರ್ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ
ಸುವರ್ಣ ಚತುಷ್ಕೋನ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳು :-

- ಈ ರಸ್ತೆಗಳು ನಾಲ್ಕರಿಂದ ಆರು ಪಥಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ
- 1999 ರಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು
- ಭಾರತದ ಪ್ರಮುಖ ನಗರಗಳು, ಕೈಗಾರಿಕಾ ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಗೆ ಈ ರಸ್ತೆಗಳು ಸಂಪರ್ಕ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತವೆ

ಸೂಪರ್ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳು :-

- ಉತ್ತರ-ದಕ್ಷಿಣ ಕಾರಿಡಾರ್: ಶ್ರೀನಗರದಿಂದ ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿವರೆಗೆ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆ
- ಪೂರ್ವ-ಪಶ್ಚಿಮ ಕಾರಿಡಾರ್: ಅಸ್ಸಾಂನ ಸಿಲ್ಚಾರ್‌ನಿಂದ ಗುಜರಾತಿನ ಪೋರಬಂದರ್‌ವರೆಗೆ ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡಿದೆ

- ಈ ರಸ್ತೆಗಳು ದೇಶದ ಪ್ರಮುಖ ನಗರಗಳು ಹಾಗೂ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತದೆ

3. ಭಾರತದ ರೈಲು ಸಾರಿಗೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ವಿವರಿಸಿ
 - ಇದು ಭೂ ಸಾರಿಗೆಯ ಮತ್ತೊಂದು ವಿಧವಾಗಿದೆ
 - ಭಾರ ಸರಕುಗಳು ಹಾಗೂ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಜನರನ್ನು ದೂರದ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಸಾಗಿಸಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ
 - ಕೃಷಿ, ಕೈಗಾರಿಕೆ, ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ
 - ವ್ಯಾಪಾರ ಮತ್ತು ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ
4. ಭಾರತದ ರಸ್ತೆಮಾರ್ಗಗಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿ
 - ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಹಾಗೂ ಕೃಷಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಹಕಾರಿ
 - ರೈತರು ತಾವು ಬೆಳೆದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಒಯ್ಯಲು ಸಹಕಾರಿ
 - ರೈತರು ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಿಂದ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಒಯ್ಯಲು ಸಹಕಾರಿ
 - ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆಯು ರೈಲು ಸಾರಿಗೆಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿವೆ
 - ಮನೆ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಈ ಮಾಧ್ಯಮದಿಂದ ಸರಕು ರವಾನಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ
 - ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲೂ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ
5. ಭಾರತದ ವಾಯು ಸಾರಿಗೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ವಿವರಿಸಿ
 - ಇದು ಅತ್ಯಂತ ವೇಗದ ಸಾರಿಗೆ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿದೆ
 - ಜನರು ಮತ್ತು ಅಂಚೆಯನ್ನು ವೇಗವಾಗಿ ಸಾಗಿಸಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ
 - ಪ್ರವಾಹ, ಭೂಕಂಪ ಮುಂತಾದ ತುರ್ತು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ
 - ದೇಶದ ಮೂಲೆ-ಮೂಲೆಯನ್ನು ಈ ಮಾಧ್ಯಮದಿಂದ ತಲುಪಬಹುದು
6. ಭಾರತದ ವಿವಿಧ ಸಂಪರ್ಕ ಮಾಧ್ಯಮಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ

- ಅಂಚೆ ಸೇವೆ
- ದೂರ ಸಂಪರ್ಕ
- ರೇಡಿಯೋ-ದೂರದರ್ಶನ
- ವೃತ್ತ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು
- ಉಪಗ್ರಹ
- ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ನೆಟ್‌ವರ್ಕ್
- ಇಂಟರ್‌ನೆಟ್ ಮತ್ತು ಈ-ಮೇಲ್ ಸೇವೆ

7. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆಯ ತೊಡಕುಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿಮಾಡಿ

- ಗ್ರಾಮೀಣ ರಸ್ತೆಗಳು ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಅನುಪಯುಕ್ತವಾಗಿವೆ
- ಪರಿಸರ ಮಾಲಿನ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ
- ಸಂಚಾರ ದಟ್ಟಣೆ, ಅಘಘಾತಗಳಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ
- ಮಳೆ, ಪ್ರವಾಹ, ಚಂಡಮಾರುತಗಳಿಂದ ರಸ್ತೆಗಳು ಹಾಳಾಗುತ್ತವೆ
- ರಸ್ತೆ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಪೂರಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಕೊರತೆ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ
- ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ-ನಿರ್ವಹಣೆಯು ಅಸಮರ್ಪಕವಾಗಿದೆ

8. ಭಾರತದ ಪೂರ್ವ ಕರಾವಳಿ ಹಾಗೂ ಪಶ್ಚಿಮ ಕರಾವಳಿಗಳ ಪ್ರಮುಖ ಬಂದರುಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿಮಾಡಿ
 ಪೂರ್ವ ಕರಾವಳಿ : ಕೊಲ್ಕತ್ತ, ಹಾಲ್ದಿಯಾ, ಪಾರಾದೀಪ್, ವಿಶಾಖಪಟ್ಟಣ, ಚೆನ್ನೈ, ತುತುಕುಡಿ.
 ಪಶ್ಚಿಮ ಕರಾವಳಿ : ಕಾಂಡ್ಲ, ಮುಂಬೈ, ನವಶೇವ, ಮರ್ಮಗೊವಾ, ನವಮಂಗಳೂರು, ಕೊಚ್ಚಿನ್,

9. ಸಂಪರ್ಕದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ

- ದೇಶದ ಹಾಗೂ-ಹೋಗುಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಸಹಕಾರಿ
- ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತಿಳಿಯಲು ಅನುಕೂಲಕರ
- ದೇಶದ ಜನರಲ್ಲಿ ಏಕತೆ, ಒಗ್ಗಟ್ಟು ಮೂಡಿಸಲು ಸಹಕಾರಿ
- ವ್ಯಾಪಾರ-ವಾಣಿಜ್ಯದ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಅನುಕೂಲಕರ

ಅಧ್ಯಾಯ-10 ಭಾರತದ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು

I ಖಾಲಿ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ತ ಉತ್ತರಗಳಿಂದ ಭರ್ತಿಮಾಡಿ

1. ಜಿಂದಾಲ್ ವಿಜಯನಗರ ಉಕ್ಕು ಕಾರ್ಖಾನೆಯು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿದೆ
2. ಬಾಕ್ಸೈಟ್ ಅದಿರು ಅಲ್ಯೂಮಿನಿಯಂ ಕೈಗಾರಿಕೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಕಚ್ಚಾ ವಸ್ತು
3. ಭಾರತದ ಅರಣ್ಯ ಆಧಾರಿತ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಕಾಗದದ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಆಗಿದೆ
4. ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಆಧುನಿಕ ಕಾಗದದ ಕೈಗಾರಿಕೆಯು 1932ರಲ್ಲಿ ಹೂಗ್ಲಿ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಗೊಂಡಿತು

II ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ

1. ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳೆಂದರೇನು? ಅವುಗಳ ಸ್ಥಾನೀಕರಣ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿಮಾಡಿ
 ಕಚ್ಚಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಿಂದ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಪರಿವರ್ತಿಸುವ ಉದ್ಯಮಿಯೇ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು
 - ಕಚ್ಚಾಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಲಭ್ಯತೆ,

- ಶಕ್ತಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು,
- ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಲಭ್ಯತೆ
- ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿ, ಕಾರ್ಮಿಕರ ಲಭ್ಯತೆ,
- ಸಾರಿಗೆ ಸೌಲಭ್ಯ,
- ಕಡಿಮೆ ದರಕ್ಕೆ ಭೂಮಿಯ ಲಭ್ಯತೆ, ತಾಂತ್ರಿಕತೆ,

2. ಭಾರತದ ಪ್ರಮುಖ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಪ್ರದೇಶಗಳಾವುವು?

- ಹೂಗ್ಲಿ-ಕೋಲ್ಕತ್ತಾ ಪ್ರದೇಶ,
- ಮುಂಬೈ-ಪೂಣೆ ಪ್ರದೇಶ,
- ಅಹಮದಾಬಾದ್-ವಡೋದರ ಪ್ರದೇಶ,
- ಛೋಟಾನಾಗಪುರ ಪ್ರಸ್ಥಭೂಮಿ ಪ್ರದೇಶ
- ಮಧುರೈ-ಕೊಯಮತ್ತೂರು-ಬೆಂಗಳೂರು ಪ್ರದೇಶ
- ದೆಹಲಿ-ಮೀರತ್ ಪ್ರದೇಶ
- ವಿಶಾಖಪಟ್ಟಣ-ಗುಂಟೂರು ಪ್ರದೇಶ,
- ಕೊಲ್ಲಂ-ತಿರುವನಂತಪುರ ಪ್ರದೇಶ

3. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಯೂಮಿನಿಯಂ ಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ವಿವರಿಸಿ

- ಇದು ಎರಡನೇ ಪ್ರಮುಖ ಖನಿಜಾಧಾರಿತ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಾಗಿದೆ
- 1942 ರಲ್ಲಿ ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳದ ಜಯಕಾಯ್ ನಗರದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು
- ವಿಮಾನಗಳು, ರೈಲುಗಳು, ವಾಹನಗಳು, ಗೃಹ ಬಳಕೆ ವಸ್ತುಗಳ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ
- ಕಚ್ಚಾ ಸಾಮಗ್ರಿ, ವಿದ್ಯುತ್ ಹಾಗೂ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಇದರ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಅಗತ್ಯ

4. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿಬಟ್ಟೆ ಕೈಗಾರಿಕೆಯ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ವಿವರಿಸಿ

- ಭಾರತದ 76 ನಗರ-ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ವ್ಯಾಪಿಸಿದೆ
- ಹತ್ತಿ ಬೆಳೆಯುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗಿವೆ
- ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಗುಜರಾತ್, ತಮಿಳುನಾಡು ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತಗೊಂಡಿವೆ
- ಮುಂಬೈಯನ್ನು “ಭಾರತದ ಮ್ಯಾಂಚೆಸ್ಟರ್” ಮತ್ತು “ಕಾಟನೋಪೋಲಿಸ್” ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ

5. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನಾಧಾರಿತ ಕೈಗಾರಿಕೆಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ವಿವರಿಸಿ

- ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ ಬದಲಾವಣೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಸಾಧನವಾಗಿದೆ
- ಹೆಚ್ಚಿನ ಉದ್ಯೋಗವಕಾಶಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದೆ
- ವಿದೇಶಿ ವ್ಯಾಪಾರದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ
- ವಿದೇಶಿ ವಿನಿಮಯ ಗಳಿಕೆಗೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ

6. ಭಾರತದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯದ ಪ್ರಮುಖ ಕಬ್ಬಿಣ-ಉಕ್ಕಿನ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಾವುವು?

- ಟಾಟಾ ಕಬ್ಬಿಣ ಮತ್ತು ಉಕ್ಕಿನ ಕೈಗಾರಿಕೆ, ಕಳಿಂಗನಗರ ಒಡಿಸ್ಸಾ
- ಇಂಡಿಯನ್ ಐರನ್ ಅಂಡ್ ಸ್ಟೀಲ್ ಕಂಪನಿ, ಬರ್ನಪುರ, ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ
- ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಕಬ್ಬಿಣ ಮತ್ತು ಉಕ್ಕಿನ ಕೈಗಾರಿಕೆ, ಭದ್ರಾವತಿ, ಕರ್ನಾಟಕ
- ಹಿಂದೂಸ್ತಾನ್ ಸ್ಟೀಲ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್, ಭಿಲಾಯ್, ಛತ್ತೀಸ್‌ಘರ್
- ಹಿಂದೂಸ್ತಾನ್ ಸ್ಟೀಲ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್, ರೂರೈಲಾ, ಒಡಿಸ್ಸಾ

- ಹಿಂದೂಸ್ತಾನ್ ಸ್ಟೀಲ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್,, ದುರ್ಗಾಪುರ, ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ
- ಹಿಂದೂಸ್ತಾನ್ ಸ್ಟೀಲ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್,, ಬೊಕಾರೊ, ಜಾರ್ಖಂಡ್
- ಸೇಲಂ ಸ್ಟೀಲ್ ಪ್ಲಾಂಟ್, ಸೇಲಂ, ತಮಿಳುನಾಡು
- ವಿಶಾಖಪಟ್ಟಣಂ ಸ್ಟೀಲ್ ಪ್ಲಾಂಟ್, ವಿಶಾಖಪಟ್ಟಣಂ, ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ
- ದಾಯಿತರಿ ಸ್ಟೀಲ್ ಪ್ಲಾಂಟ್, ಪಾರಾದೀಪ್, ಒಡಿಸ್ಸಾ

7. ಗಂಗಾನದಿ ಬಯಲು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಕ್ಕರೆ ಕೈಗಾರಿಕೆಯು ಹೆಚ್ಚು ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗಿದೆ. ಏಕೆ?

ಗಂಗಾನದಿ ಬಯಲು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಕ್ಕರೆ ಕೈಗಾರಿಕೆಯು ಹೆಚ್ಚು ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಈ ಕೈಗಾರಿಕೆಗೆ ಬೇಕಾದ

- ಕಚ್ಚಾಸಾಮಗ್ರಿಗಳು,
- ಶಕ್ತಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು,
- ಮಾರುಕಟ್ಟೆ, ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿ,
- ಕಾರ್ಮಿಕರ ಲಭ್ಯತೆ,
- ಸಾರಿಗೆ ಸೌಲಭ್ಯ,
- ಕಡಿಮೆ ದರಕ್ಕೆ ಭೂಮಿಯ ಲಭ್ಯತೆ,
- ತಾಂತ್ರಿಕತೆ

II ಹೊಂದಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ

ಎ

- 1 ಬೆಂಗಳೂರು
- 2 ಮುಂಬೈ
- 3 ಭದ್ರಾವತಿ
- 4 ರೆನೂಕೂಟ

ಬಿ

- ಎ) ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಕಬ್ಬಿಣ ಮತ್ತು ಉಕ್ಕಿನ ಕೈಗಾರಿಕೆ
- ಬಿ) ಭಾರತದ ಕಾಟನೋ ಪೋಲಿಸ್
- ಸಿ) ಅಲ್ಯೂಮಿನಿಯಂ ಕೈಗಾರಿಕೆ
- ಡಿ) ಭಾರತದ ಸಿಲಿಕಾನ್ ವ್ಯಾಲಿ

ಅಧ್ಯಾಯ-11

ಭಾರತದ ನೈಸರ್ಗಿಕ ವಿಪತ್ತುಗಳು

I ಖಾಲಿ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ತ ಉತ್ತರಗಳಿಂದ ಭರ್ತಿಮಾಡಿ

1. ಅತ್ಯಂತ ವಿನಾಶಕಾರಿ ವಾಯುಗೋಳಿಯ ವಿಪತ್ತು ಚಂಡಮಾರುತ
2. ಭಾರತದ ಪೂರ್ವ ಕರಾವಳಿಯು ಹೆಚ್ಚು ಚಂಡಮಾರುತ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ
3. ಭಾರತದ ಪರ್ಯಾಯ ಪ್ರಸ್ಥಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಭೂಕಂಪಗಳು ಸಂಭವಿಸುವುದು ಅಪರೂಪ
4. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಭೂ ಕುಸಿತ ಗಳು ಬೆಟ್ಟ-ಗುಡ್ಡ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸುವುದು
5. ಕಡಲ ಕೊರೆತಗಳು ಬಹುವಾಗಿ ಸಮುದ್ರದ ಅಲೆಗಳ ಕ್ರಿಯೆಗಳಿಂದ ಸಂಭವಿಸುವುವು.

II ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ.

1. ನೈಸರ್ಗಿಕ ವಿಪತ್ತುಗಳೆಂದರೇನು?
ಮಾನವನ ಆಸ್ತಿ-ಪಾಸ್ತಿ, ಪ್ರಾಣಹಾನಿ, ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪತ್ತುಗಳ ನಾಶಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುವ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ವಿನಾಶಕಾರಕಗಳೇ ನೈಸರ್ಗಿಕ ವಿಪತ್ತುಗಳು.
2. ಪ್ರವಾಹಗಳೆಂದರೇನು? ಪ್ರವಾಹಗಳುಂಟಾಗಲು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಕಾರಣಗಳೇನು?
ನದಿಗಳು ತಮ್ಮ ದಂಡೆಗಳಾಚೆಗೂ ಉಕ್ಕಿ ಹರಿದು ಆಕ್ಕ-ಪಕ್ಕದ ಜಾಗಗಳು ಜಲಾವೃತಗೊಳ್ಳುವುದನ್ನೇ ಪ್ರವಾಹಗಳೆನ್ನುವರು

- ಮೇಘ ಸ್ಫೋಟ
- ನದಿಪಾತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹೂಳು ತುಂಬಿರುವುದು
- ಚಂಡಮಾರುತಗಳಿಂದಾಗುವ ಅಧಿಕ ಮಳೆ
- ಹಿಮ ಕರಗುವಿಕೆ

3. ಆವರ್ತ ಮಾರುತಗಳೆಂದರೇನು? ಅವುಗಳ ಪ್ರಮುಖ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಕಡಿಮೆ ಒತ್ತಡವುಳ್ಳ ಕೇಂದ್ರದ ಕಡೆಗೆ ಸುತ್ತಲಿನ ಅಧಿಕ ಒತ್ತಡದ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಮಾರುತಗಳು ಚಕ್ರಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಚಲಿಸುವುದೇ ಆವರ್ತಮಾರುತಗಳು

- ಅಪಾರ ಸಾವು-ನೋವು ಉಂಟಾಗುವುದು
- ಆಸ್ತಿ-ಪಾಸ್ತಿಗೆ ಧಕ್ಕೆಯಾಗುವುದು
- ಬೆಳೆಗಳು ನಾಶವಾಗುವುವು
- ಸಾರಿಗೆ-ಸಂಪರ್ಕ ಅಸ್ತ-ವ್ಯಸ್ತವಾಗುವುದು

4. ಭೂ ಕುಸಿತಗಳು ಉಂಟಾಗುವ ಬಗೆ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ಭೂ ಕುಸಿತಗಳುಂಟಾಗುವ ಬಗೆ / ಕಾರಣಗಳು :

- ಕಡಿದಾದ ಪರ್ವತ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿನ ರಸ್ತೆ, ರೈಲುಮಾರ್ಗ ನಿರ್ಮಾಣ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು
- ಆಳ ಗಣಿಗಾರಿಕೆಗಳು

ಭೂ ಕುಸಿತಗಳಿಂದಾಗುವ ಪರಿಣಾಮಗಳು :

- ಹಳ್ಳಿಗಳು ಭೂಗತವಾಗುವುವು
- ಸಾರಿಗೆ-ಸಂಪರ್ಕ ಅಸ್ತ-ವ್ಯಸ್ತವಾಗುವುದು

5. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಡಲಕೊರೆತಗಳು ಉಂಟಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಮತ್ತು ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ

- ಮಾನ್ಸೂನ್ ಮಾರುತಗಳು : ಕರ್ನಾಟಕ, ಕೇರಳ, ಗೋವಾ ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ
- ಆವರ್ತ ಮಾರುತಗಳು : ತಮಿಳುನಾಡು, ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಒಡಿಸ್ಸಾ
- ಸುನಾಮಿ : ಅಂಡಮಾನ್-ನಿಕೊಬಾರ್ ದ್ವೀಪಗಳು ಹಾಗೂ ಪೂರ್ವ ಕರಾವಳಿ

6. ಭೂಕಂಪಗಳೆಂದೆಂತಾಗುವ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಮಿತಗೊಳಿಸಲು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ

- ಭೂಕಂಪ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಹು ಮಹಡಿ ಕಟ್ಟಡಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ನಿಷೇಧಿಸುವುದು
- ಭೂಕಂಪ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಹಗುರ ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ಕಟ್ಟಡ ನಿರ್ಮಿಸುವುದು
- ಕಟ್ಟಡಗಳು ಸ್ಥಿತಿ ಸ್ಥಾಪಕತ್ವ ಗುಣ ಹೊಂದುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು
- ಅಂತರ್ಜಲಕ್ಕಾಗಿ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಯನ್ನು ಆಳವಾಗಿ ಕೊರೆಯುವುದನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸುವುದು

7. ಚಂಡಮಾರುತದ ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆ ಕ್ರಮಗಳಾವುವು?

- ವೈದ್ಯಕೀಯ ನೆರವಿನ ಪೂರ್ವಸಿದ್ಧತೆ
- ಸಿಹಿನೀರು ಹಾಗೂ ಉಡುಪುಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು
- ದೋಣಿ, ಹೆಲಿಕಾಪ್ಟರ್‌ಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧವಾಗಿಡುವುದು
- ಸಮೂಹ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಮೂಲಕ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿ ಜನರನ್ನು ಸುರಕ್ಷಿತ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ತೆರಳುವಂತೆ ಸೂಚಿಸುವುದು

8. ಪ್ರವಾಹಗಳಿಂದಾಗುವ ಪರಿಣಾಮಗಳೇನು?

- ಅಪಾರ ಸಾವು-ನೋವು ಉಂಟಾಗುವುದು
- ಮಣ್ಣಿನ ಸವೆತ ಉಂಟಾಗುವುದು
- ಬೆಳೆಗಳು ನಾಶವಾಗುವುವು
- ಸಾರಿಗೆ-ಸಂಪರ್ಕ ಅಸ್ತ-ವ್ಯಸ್ತವಾಗುವುದು

9. ಪ್ರವಾಹಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ನಿಯಂತ್ರಿಸಬಹುದು?

- ನದಿಯ ಇಕ್ಕೆಲಗಳಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಗಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದು
- ನದಿಗಳಿಗೆ ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದು
- ಪ್ರವಾಹ ಮೂನ್ಸೂಚನಾ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ
- ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು

10. ಕಡಲ ಕೊರೆತವನ್ನು ಹೇಗೆ ನಿಯಂತ್ರಿಸಬಹುದು?

- ತೀರದಲ್ಲಿ ಮರಳು ತೆಗೆಯುವುದನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದು
- ತೀರದುದ್ದಕ್ಕೂ ತಡೆಗೋಡೆ ನಿರ್ಮಿಸುವುದು
- ತೀರದುದ್ದಕ್ಕೂ ದಪ್ಪ ಬಂಡೆಗಳ ರಾಶಿ ಹಾಕುವುದು
- ಮ್ಯಾಂಗ್ರೋವ್ ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು

11. ಭೂಕಂಪಗಳಿಗೆ ಕಾರಣಗಳೇನು?

- ನಗರೀಕರಣ
- ಅರಣ್ಯ ನಾಶ
- ಗಣಿಗಾರಿಕೆ
- ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ

12. ಭೂ ಕಂಪಗಳಿಂದಾಗುವ ಪರಿಣಾಮಗಳೇನು?

- ಅಪಾರ ಸಾವು-ನೋವು ಉಂಟಾಗುವುದು
- ಸುನಾಮಿಗಳುಂಟಾಗುವುವು
- ಬೆಳೆಗಳು ನಾಶವಾಗುವುವು
- ಸಾರಿಗೆ-ಸಂಪರ್ಕ ಅಸ್ತ-ವ್ಯಸ್ತವಾಗುವುದು

ಅಧ್ಯಾಯ-12 ಭಾರತದ ಜನಸಂಖ್ಯೆ

I ಖಾಲಿ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ತ ಉತ್ತರಗಳಿಂದ ಭರ್ತಿಮಾಡಿ

1. 2011 ರ ಜನಗಣತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಭಾರತದ ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ 121 ಕೋಟಿ
2. ಪ್ರಪಂಚದ ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಶೇ 17.5 ಭಾಗ ಭಾರತದಲ್ಲಿದೆ
3. ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ರಾಜ್ಯ ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ
4. ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷದ್ವಿಪ ಅತಿ ಕಡಿಮೆ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ

5. ಭಾರತದ ಅತಿ ಕಡಿಮೆ ಜನಸಾಂದ್ರತೆಯುಳ್ಳ ರಾಜ್ಯ ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ

II ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ

1. ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಎಂದರೇನು?

ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಜನರ ಪ್ರಮಾಣವೇ ಜನಸಂಖ್ಯೆ

2. ಜನಸಾಂದ್ರತೆ ಎಂದರೇನು ?

ಒಂದು ಚದರ ಕಿ.ಮೀ.ನಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಜನರ ಪ್ರಮಾಣ ಸೂಚಿಸುವ ಮಾಪಕವೇ ಜನಸಾಂದ್ರತೆ.

3. ಜನಸಾಂದ್ರತೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಬಹುದು?

ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವನ್ನು ಅಲ್ಲಿನ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಿಂದ ಭಾಗಿಸಿದಾಗ ಬರುವ ಭಾಗಲಬ್ಧವೇ ಜನಸಾಂದ್ರತೆ

4. ಭಾರತದ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣಗಳೇನು?

- ಅಧಿಕ ಜನನ ದರ
- ಕಡಿಮೆ ಮರಣ ದರ
- ವಿವಾಹವು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾಗಿರುವುದು
- ಗಂಡುಮಗು ಬೇಕೆಂಬ ಬಯಕೆ

5. ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಿಂದಾಗುವ ಪರಿಣಾಮಗಳೇನು?

- ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆ
- ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶದ ಕೊರತೆ.
- ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ನಾಗರಿಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಡ
- ಕಡಿಮೆ ತಲಾದಾಯ

6. ಭಾರತದ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳಾವುವು?

- ಮೇಲ್ಮೈ ಲಕ್ಷಣಗಳು
- ವಾಯುಗುಣ
- ಮಣ್ಣು
- ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು
- ಕೈಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ವಾಣಿಜ್ಯೋದ್ಯಮಗಳು

7. ಭಾರತದ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳ ಕಡಿಮೆ ಜನಸಾಂದ್ರತೆಗೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವಿವರಿಸಿ

- ಪ್ರವಾಹಗಳು
- ಭೂಕಂಪಗಳು
- ಮರುಭೂಮಿ ಪ್ರದೇಶಗಳು
- ಚಂಡಮಾರುತಗಳು
- ಇತರೇ ನೈಸರ್ಗಿಕ ವಿಕೋಪಗಳು

8. ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ನಿಯಂತ್ರಣೋಪಾಯಗಳು ಯಾವುವು?

- ಕುಂಟುಂಬ ಯೋಜನೆ
- ಮಹಿಳಾ ಕಲ್ಯಾಣ ಯೋಜನೆ
- ಶಿಶು ಮರಣ ತಡೆಗಟ್ಟುವುದು
- ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಗೃತಿ